

NARODNI DNEVNIK

Izbija vsak dan opoldne, izven nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Neodvisen političen list.

URADNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 12.
TELEFON STEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znanje
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.632.

Italijanska in naša diplomacija.

Bden naših najboljših poznavalcev angleških razmer nam sporoča sledeče:

Pred tremi dnevi sem govoril z dvema počinu visokima gospodoma, ki sta glavna zastopnika ameriško-angleških grup za podeljevanje kreditov v Evropi. Ko sem jih vprašal, kako stališče zavzemajo te finančne grupe nasproti Jugoslaviji, sta mi odgovorili: Anglija ne načelno principijelno dati za Jugoslavijo nobenih kreditov, Amerika pa zelo nerada, ker se boje notranjih nemirov v Jugoslaviji. Tisto malo število posojil, kar so jih pa dozdaj Jugoslavlani dobili od Amerike, je bilo danih pod veliko neugodnejšimi pogoji kot drugim državljanom. — Ko sem jima odgovoril, da je smešno govoriti o kaki revoluciji v Jugoslaviji, sta mi rekla: »Verjameva, da imate moč prav, toda skoro neverjetno je, kako skušajo Italijani z vsemi svojimi sredstvi, z vsa svojo diplomacijo pokopati vero v kreditno sposobnost Jugoslavije. Mi in naše finančne grupe so od italijanske strani tako proučene, da je pričakovati v Jugoslaviji v kratkem času nekaj podobnega kot v Bolgarski, — seveda mi pod takimi razmerami ne moremo zaupati svojega denarja jugoslovenskim prosilcem, posebno ko se vendar od jugoslovenske strani nič ne sliši, da bi se resno poskušalo ovreči italijanske trditve. Radi tega se je dozdaj itak ne preveč dobra konjunktura podeljevanja posojil za jugoslovenske državljane še poslabšala.«

K temu poročilu, o katerega resničnosti smo popolnoma prepričani, pripomnimo sledeče: Čisto razumljivo nam je, da bodo Italijani in njihova diplomacija delali proti nam, čeravno se nam zdi, da njihova bojazan pred Jugoslavijo ni upravičena. Toda nekaj ne razumemo in to je, kaj vendar dela naša diplomacija in naša zastopstva v inozemstvu, da ne morejo pobiti neresničnih trditve italijanske diplomacije. — Kaj je cilj Italijanov? Denarni dotok iz Amerike in Angleške, ki se zliva v Evropo, držati proč od Jugoslavije, pa ne zato, ker nimamo kreditne sposobnosti, nego zato, da ohranijo Italijani Jugoslavijo kot domeno za se! Italijani hočejo, da bomo mi prišli k njim po posojila, da bomo tako prišli bolj v gospodarsko odvisnost Italije. — In Italija tako bliža za eno etapo svojemu idealu, — hegemoniji v Sredozemskem morju in na Balkanu. Na to bi morala pokazati naša diplomacija Amerikancem in Angležem. In tukaj bi dobila naša diplomacija prav lahko podporo od angleške in nemške diplomacije, — zakaj niti v interesu Angleške niti v interesu Nemčije ni nadvlada Italije v Sredozemskem morju, veliko bolj je v njihovem interesu solidna Jugoslavija, ki bi držala vsaj nekoliko bilanco nasproti Italiji. Zakaj naša diplomacija teh momentov ne izrablja? Italija je izrabila razmere v Bolgariji proti nam! Čudovito, da je sploh mogoče govoriti o kaki revoluciji v Jugoslaviji. Toda italijanski diplomaciji ne gre za to ali je res ali ni res. Cilj je dosežen že s tem, če se take stvari o naši državi razstresajo po svetu — ker naš ugled s tem pada — in to ravno hočejo Italijani. Naša diplomacija je v primeri z italijansko veliko preokorna. Med tem, ko razdirja Italija na eni strani vesti, da smo mi podpirali revolucijo v Bolgariji — v isti sapi pa na drugi strani govori, da je nevarnost revolucije pri nas. — Od strani naše diplomacije pa se ne stori noben protikorak. Par demontirajev, ki jih je izdala bolgarska vlada, da ni naša vlada podpirala revolucije v Bolgarski, se čita samo v naših listih, v inozemskih pa bori malo. Na drugi strani pa se tiska prav z debelimi črkami, kaj vse pripravlja naša vlada proti komunistom in posebno v Zagrebu, kjer je komunistična nevarnost posebno velika. Ja, če tako javljamo svetu sami, potem ni čuda, da naš ugled pada! Ali ni naloga naše vlade, oziroma naše diplomacije, da poda svetu kolikor mogoče dobro mnenje o naši državi?

Zakaj — vkljub dogodkom v Bolgarski — ni ostala močnejša kot vse druge govorice o neredu v naši državi tako važna izjava P. Radića v parlamentu — za katero stoji sedaj kot vemo cel hrvaški narod? — Zato, ker sami trobimo v svet o komunistih v Zagrebu, na Hrvaškem in drugod. In Italijani to izrabljajo. Naša diplomacija se naj potruži in njena edina naloga tudi je, da brani ugled naše države. Seveda rak rana je, da se naša diplomacija bolj briga za notranjo politiko in potem v politični zaslepljenosti govori svetu o komunističnih strankah v naši državi — kot je recimo naš poslanik v Parizu G. Spaljković pisal v pariški »Temps« — sedaj je bil dva meseca v Jugoslaviji in kolebal med mandatom za poslanca in poslanštvom.

Bolgarski zunanji minister v Beogradu.

Beograd, 6. maja. Po informacijah na merodajnem mestu pride danes v Beograd bolgarski zunanji minister Kalfov, ki bo konferiral z zunanjim ministrom dr. Ninčičem. Kalfov bo potem potoval v Pariz in London in namerava podvzeti neke korake radi skupnega nastopa pro-

ti komunističnemu pokretu. Njegovo potovanje je sledilo na inicijativo bolgarske vlade v zvezi s poslednjimi dogodki in zlasti glede spopada z našo kraljevino. Vladni krogi so zelo rezervirani in nočejo dati o smotru njegovega potovanja nobenih podrobnih pojasnil.

Težišče položaja v Zagrebu.

ANKETNA KOMISIJA ODPOTOVALA
V ZAGREB.

Protest poslanca Pečića.

Beograd, 6. maja. Sinoči so odpotovali v Zagreb člani anketnega odbora. S strani vlade so odpotovali: Laza Marković, Milutin Dragović, Janjić, Kojić, Radivojević in Andra Protić; s strani opozicije pa: dr. Polić, Superina in Behmen. Poslanec Pečić ni hotel odpotovati, ker smatra, da je anketa nepotrebna in da se morajo mandati HSS verificirati. Njega bo zastopal dr. Polić.

Komisija bo delala v Zagrebu 4 do 5 dni in se bo nato vrnila v Beograd. V merodajnih krogih smatrajo, da bodo vsi anketirani mandati HSS verificirani.

Zagreb, 6. maja. Danes pridejo v Za-

greb člani anketnega odbora. Končane so že vse priprave za razprave pri sodnem stolu. Seje anketnega odbora se bodo vršile v zbornici.

Beograd, 6. maja. Veliko število poslancev je odpotovalo iz Beograda. Odpotovalo je 40 radikalov, 20 demokratov, ves muslimanski in jugoslovanski klub. Do ponedeljka ni pričakovati nobenih važnih dogodkov.

Včeraj je izjavil šef Pašićevega kabineta, da je Pašić že ozdravel in da ne more iz sobe radi slabega vremena. Ako bo danes lepo vreme, bo šel Pašić z doma in sklical sejo ministrskega sveta. Celokupna politična situacija je prenešana v Zagreb radi delovanja anketnega odbora.

Samostojni dem. silijo v radikalno stranko.

Beograd, 6. maja. Včerajšnje »Novosti« pišejo o fuziji radikalov in samostojnih demokratov, da je to tudi želja radikalov, ker bi ti hoteli tako okrepiti svojo stranko. S tem bi se tudi otvorile nove kombinacije. Glavna ovira pa je Pribevičeva osebnost, ker nihče ne želi, da bi vstopil Pribevič v radikalni klub tudi

kot poedinec. G. Pribevič je znan kot netoleranten in nediscipliniran človek in njegov vstop bi mogel povzročiti nemir. Fuzija bi se mogla izvršiti brez Pribeviča.

Prestop dr. Krizmana k radikalom se pričakuje v bližnjih dneh. Je pa še več članov, ki bi radi prestopili k radikalom.

OMAJAN POLOŽAJ FINANČNEGA MINISTRA.

Beograd, 6. maja. Položaj finančnega ministra je zelo omajan. Zlasti je finančni minister postal nepriljubljen v radikalnih krogih. Svojo nepopularnost si je pridobil s svojim vedenjem, zlasti v zadevi odkupa tabaka. S tem je spravil v neugoden položaj radikalne poslance, na katere vršijo volilci velik pritisk in zahtevajo, da se to vprašanje reši ugodno za nje. V poslednjem času je prišlo zraven še mnogo drugih stvari, tako da

se ne bo čuditi, ako pri prihodnji rekonstrukciji ne bi Stojadinović ostal na svojem položaju.

DVE VAŽNI INTERPELACIJI DEMOKRATSKE STRANKE.

Beograd, 6. maja. Včeraj sta se vrnila iz Pariza dr. Kumanudi in dr. Voja Marković. Demokratski klub jima namerava poveriti nalogo, da sestavita dve interpelaciji: eno radi našega finančnega položaja in drugo glede zunanjih dogodkov.

prišli Srbi v položaj kot pred vojno in potem ni več upati, da si opomorejo.

V interesu vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev je, da se naša diplomacija postavi za ugled naše države, pravilno povdari, da se hoče Italija na naš račun obogatiti na Balkanu in zato ona sama poskuša dati posojila nam in kakor smo čitali, hoče sama ustanovljati banke v Ljubljani itd. (Banco di Roma), ki bi imela seveda tudi neugodnejše pogoje kot Amerikanci in Angleži. Radi tega govori Italija Angležem in Amerikancem, da nam posojil oziroma kreditov ni zaupati!

Kakor vidimo, dela italijanska diplomacija na vseh poljih. Naj se mi ne zadovoljimo z prazno izjavo, da smo med seboj v »prijateljskih odnosih«. Smešno je misliti, da diplomacija danes nima več tiste vloge kot poprej. Ja, poprej je diplomacija molčala in zato ni javnosti povedala resnice; no danes je diplomacija »javna«, to se pa samo pravi, da diplomacija javnosti res veliko govori o »prijateljskih odnosih« — o resnici pa vendar molči — torej smo vendar tam, kjer smo bili poprej. — Naj se naša vlada zaveda važnosti diplomacije italijanske in svetske, ki javno govori a tiho dela, zaveda, in prav nič ni čudnega, kakor nam naš poznavalec poroča, če se hladni Angleži ironično nasmeje in pravi: »Če bi bili Jugoslovenci malo bolj modri — bi danes Italijani gotovo ne imeli — Reke!«

K. L.

Dr. Nikić v avdienci.

Beograd, 6. maja. Včeraj popoldne je bil sprejet v avdienco dr. Nikić, zastopnik HSS. Po odhodu iz dvora ni hotel dati dr. Nikić nobenih informacij, ampak je takoj odšel v hrv. selj. klub, kjer se je dalj časa zadržal v razgovoru s Pavlom Radićem. Doznajajo, da je bilo na avdienci govora o razmerah v Hrvatski in o politični situaciji.

DEMONSTRACIJE V ZAGREBU ZARADI NEKULTURNEGA POSTOPANJA OBLASTI PROTI PROF. VEBRU.

Zagreb, 6. maja. Včeraj je imela akademska omladina protestno skupščino radi postopanja italijanskih oblasti proti prof. Vebri v Trstu. Akademska omladina je nato demonstrirala pred italijanskim konzulatom. Policija je demonstrante razgnala, ki so se pa zopet zbrali. Na Zrinjevcu je prišlo do ponovnega konflikta s policijo. Pri tej priliki je bilo več akademikov aretiranih in več ranjenih.

NOVO GLASILO HSS »DOM« — DOVOLJENO.

Zagreb, 6. maja. Državni pravdnik in policijsko ravnateljstvo sta prejela prijavo za izhajanje novega lista »Dom«. Odgovorni urednik je Pavle Radić, izdajatelj: Hrv. selj. klub, lastnik pa: Knjižarna Stjepana Radića. Danes bi morala iziti prva številka. Ker policija ni izdala potrebnega dovoljenja, bo izšel list prihodnje sredo.

SEJA MUSLIMANSKEGA KLUBA.

Beograd, 6. maja. Na seji muslimanskega kluba se je po obširnem referatu dr. Spahe, o političnem položaju in o razgovorih s šefi bloka, razvila živahna diskusija o raznih političnih vprašanjih. Ugotovili so, da so vse vesti o izstopu HSS iz bloka narodnega sporazuma povsem netočne in neosnovane. Dalje so ugotovili, da vladajo danes v Bosni in Hercegovini slabše razmere, kakor kdaj koli prej. Radi tega bodo interpelirali v ministrstvu glede teh vprašanj: glede občinskih volitev, o volitvah v okrožne urade za zavarovanje delavcev, o odvzemanju orožja itd. Izvoljeni so bili referenti za posamezne zakonske predloge. Skoro vsi muslimanski poslanci so sinoči odpotovali iz Beograda.

PAVLE RADIĆ PRI DAVIDOVIĆU.

Beograd, 6. maja. Predsednika bloka narodnega sporazuma Davidovića je posetil včeraj Pavle Radić. Konferirala sta o parlamentarni anketi in o poslednjih njenih sklepih. Vladni krogi smatrajo, da po izjavi Pavle Radića anketa sploh nima zmisla. Demokrati pa mislijo, da nameravajo radikali delovanje anketne komisije izkoristiti v to, da pridejo v ožji stik z radićevskimi krogi.

SLAB NAČRT ZAKONA O KMETIJSKIH KREDITIH.

Beograd, 6. maja. Včeraj popoldne se je vršila seja odbora za proučevanje zakonskega načrta o poljedelskih kreditih. Vršila se je generalna debata. Prvi je govoril Pavle Radić, ki je predlagal neke izpremembe in kritiziral nekatere odredbe tega zakona. Za njim je govoril poslanec Ajanović, ki je zahteval enako razdelitev kreditov. Radikal Tošić se strinja z izvajanjem P. Radića. Velizar Janjković je v daljšem govoru pobijal trditve iznešene proti zakonu. Govorili so še: Ranković, Timotijević, Krajač in Miletić. Seja je bila zaključena ob 8.; prihodnja seja se vrši v petek ob 4. popoldne.

Govor poslanca Ivana Pucija.

Mladinski bav-bav straši naprej. Za »Slovenskim Narodom«, glasilo klepetulj, je pobralo bedastočo o koncu SKS tudi »Jutro«, glasilo inteligence. Ker pa je »Jutro« nad »Slovenskim Narodom«, zato je dodalo še par reči in odkrilo celo to, da so se v nedeljo slovenski napredni kmetje odločili za židovski Zagreb (!). Pa še druge stvari je odkrilo klevetniško »Jutro«. Tako poroča svojim lahkovernim »inteligentnim« bralcem, da so se kmetje odločili za »protisrbijansko fronto«, da so postali separatisti, ki tirajo Slovence v brezvesten boj proti Srbom.

Na vse te klevete konstatiramo najprej sledeče: Na obnem zboru SKS ni imel noben mladinski list svojega poročevalca. Vse, kar vedo mladini o obnem zboru SKS, so izvedeli šele iz »Narodnega Dnevnika«. Če bi bili torej mladini pošteni politiki, bi morali včeraj samo suho poročati po »Narodnem Dnevniku« samo s pripombo, da bodo izrekli svojo sodbo, ko bodo prečitali vse govore. Toda mladino je malo mar resnica, še manj pa poštenost in tako so v terek že lagali o »protisrbijanstvu« kmetijev, ko je isti dan izšel v »Narodnem Dnevniku« dr. Marušičev govor, ki je vse prej kot protisrbijanski »Jutrova« laž je torej živela le par ur.

Pa tudi druge ne bodo dalje in zato bomo objavili vse govore, pa čeprav je naš obseg majhen. Toda hočemo, da je javnost pravilno informirana in da ne bodo imele uspeha mladinske laži. Tem bolj pa je potrebno, da poročamo o obnem zboru SKS, ker je tudi »Slovenec« zašel na mladinsko pot. Tudi njegova izvajanja so vseskozi neobjektivna in njegovi zaključki napačni.

Politično stališče SKS je bilo označeno z govorom dr. Marušiča in posl. Pucija. Prvi govor je bil bolj splošen, drugi pa bolj konkretni. Šele na podlagi obeh pa je mogoče prav pojmovati stališče SKS. Iz obeh govorov pa se jasno vidi eno, da je SKS ostala sebi zvesta in da se je okrepila. O njenem koncu more tako govoriti samo tako neumen list, kakor je »Slovenski Narod«.

Posl. Pucelj je govoril:

Odgovor »Jutru«.

Cenjeni! Tudi če vas ne bi videl in če vas ne bi slišal, bi vendar vedel, kakšno je vaše razpoloženje. Imamo za to stvar nad vse zanesljiv barometer — in ta je, nam nasprotno časopisje. Iz njegovega sovraštva, iz njegovih napadov sem videl, da je naše razpoloženje dobro in videl sem, da delate pravilno, ker kadar delate slabo, se nasproti ne jeze.

In zato vaše dobro razpoloženje, hvala vam! Peti redni občni zbor naše stranke se vrši v silno važnem trenutku in dolžnost naše stranke je, da zavzame jasno stališče.

Kaj nam je stranka?

Stranka nam ni cilj ali namen, temveč samo pripomoček, da dosežemo to, kar je celoti v prid. Stranka je samo orodje za udeleževanje naših političnih teženj. Zato pa mora stranka biti taka, da služi nameram in koristi tistih, ki jo vzdržujejo in ki pripadajo k njej. In če stranka ni to, ne more nič koristiti. Stranka mora sodelovati v našem javnem političnem življenju, mora motriti in spremljati vse razvoj političnih dogodkov in se mora temu razvoju življenja tudi vedno prilagodevati, da izvede in doseže to, kar v danih prilikah more doseči.

Stranka ni dogma ali okorak zakon, nego je živa življenska sila, orodje, s katerim si pomagamo.

Povedati sem moral to, da je čisto jasen pomen današnjega obnega zbora. Vi morate danes določiti pot stranke in ji dati možnost, da more ob vsakem trenutku zastopati mnenje, ki odgovarja vašim težnjam, ker vsak dan ni mogoče sklicati obnega zbora. Vi morate dati danes stranki polnomočje za nadaljnje delo in na današnjem zboru se določa taktika in politika stranke in odtod važnost obnega zbora.

Naše notranje življenje je prišlo na mrtvo točko. Nič ne pomaga. Resnica je tukaj: naš notranji politični položaj je tak, da ne more iti več tako naprej. S katerimkoli politikom sem govoril, vsak mi je priznal, »da ovako ne more več tako naprej.«

Ni ga politika v naši državi, ki ne bi priznal, da je dosegla notranja borba v naši državi najvišjo točko in da je neizogibno spoznanje, da tako ne gre naprej.

Kako pa gre?

Tudi na to vprašanje moramo odgovoriti! Za ta odgovor so poklicane politične stranke, da ga dajo.

Vsaka stranka stremi za tem, da pride sama do vse politične moči. Zato daje odgovor le z ozirom na njen boj za politično moč. Valed tega se je rodilo vse, polno idej za rešitev našega notranjega političnega položaja in vsaka stranka je imela svojo idejo. In kdor se ne pokori tej ideji, tega napada in zato napadajo nas vse stranke, ker jim oviramo, da bi prišle do vse moči v državi.

V Sloveniji si stojita v glavnem dve ideji, dve stranki, nasproti.

V prvi vrsti moram omeniti

SLS.

Pred vojno je bila samoverska stranka. In v bistvu je to še danes. Toda, da si pridobi čim več glasov, se je vedno odevala v razna gesla. Tako je enkrat poudarjala socialistično načelo, potem delavsko, kmetjsko in na koncu samoslovensko. Toda ni nastopala odkrito in zato tudi ne more dati rešitve. Druga stranka je

samostojna demokratska stranka.

Leta 1919 je šel Pribičević na ono nesrečno pot, da Hrvti nimajo nobene besede pri ureditvi našega notranjega življenja, nego da jih je treba pogaziti. Naši demokrati so se obesili na ta frak in zašli na slepo ulico,

ker je ta teorija obsojena na smrt. Odtod izvirajo napadi SDS. Da bi lažje uspevala je hotela biti nekaj popolnoma nasprotnega slovenski ljudski stranki. Zato je ena centralistična, druga avtonomistična. Toda račun se ni obnesel in v svo pomočjo žandarmov, partizanstva in terorizma je dobila komaj dva mandata. Nad 12.400 glasov pa ni hotelo kljub vsem vabam kreniti s pota, ampak so ostali zvesti programu SKS.

To sta naša nasprotnika, s katerima ne moremo imeti nobenih stikov za reševanje spora za naše specialno ekonomske in plemenske razlike.

Pač pa je naša dolžnost, da povabimo k sodelovanju ali vsaj v rahlo zvezo vse one, ki so nam idejno najbližji in ki danes niso v političnem boju samo radi tega, ker jih je bilo sram sodelovati v politiki, ki je zavzela take oblike ko naša obojitelna.

Obstoji veliko vprašanje, ki ni nastalo pri nas, ker smo mi premajhni. Ali to vprašanje je nekaj takega, tako silnega, da ga ne moremo zbrisati in spraviti z dnevnega reda. Je to element, s katerim mora računati vsak pameten politik.

To vprašanje je sporazum Jugoslovenov. To vprašanje je dozorelo radi vztrajne borbe hrvaškega naroda, ki čuti, da se mora boriti do konca in da ne sme odnehati. Njegovi uspehi so lepi in vidni. Eden izmed uspehov je: dobra vzgoja hrvaške inteligence, kini taka kakor naša inteligenca.

Napačen je nazor, da je inteligenca tisti, ki ukazuje, narod pa mora le ubogati.

Inteligenca mora biti samo podpornik in pomočnik naroda in politiko mora voditi narod sam. Vsak naj čuti, da je trebam ljudstvo in pregledati, kakšne so njegove potrebe, nato pa vstopiti v službo tega (naroda) kot njegov služabnik.

Druga zasluga Hrvatov je, da so z vztrajno borbo prisilili druge, da so spoznali potrebo sporazuma. In to so dosegli Hrvti, ker so ostali Hrvti in tako združili ves narod. In pod vplivom Hrvatov se je morala preorientirati vsa naša javnost.

Radikalna stranka, ki je danes najmočnejša in ki združuje v svoji stranki ves srbski element, je prišla do prepričanja, da se mora doseči notranji sporazum. Kralj sam se je prepričal, da hrvaški kmet ni to, kakor so ga grdili. Prepričal se je, da je dober in lojalni, da pa hoče imeti svojo pravico in besedo, ki mu gre po številnosti in njegovi pomembnosti.

Značilno je stališče SLS in njen odhod na levo. Ko je Pavle Radić govoril o Bogu in veri, da je vera najpotrebnejši element sloveskega življenja, so klerikali krenili na levo. Videti je bilo, da jih je Radić s tem zadel v živo, ker oni ne dopuščajo, da bi bil še kdo drug veren. Klerikali smatrajo, da imajo samo oni vero v »stvar« in da imajo samo oni pravico v tem pogledu. Zato bo SLS pri reševanju teh sporov izključena, ako se ne bo spremenila. Druga stranka SDS, t. j. Pribičević — Žerjavovo krilo pa je že eo ipso izključeno! Ti gospodje so absolutno izključeni. Tudi mi ne moremo iti z njimi, ker so skupina zla, nezadovoljstva in nesreče. Nas vabijo k sebi, ker jih je strah njihove samote.

Dopolnitev vlade.

Mladinski listi se tolažijo s sedanjo rekonstrukcijo vlade. Toda to prav za prav ni nobena rekonstrukcija, nego samo dopolnitev vlade, ki je bila formalno potrebna in je moral zato nanjo tudi kralj pristati. Toda vsa pogajanja za končni sporazum potekajo v popolnem redu. Rekonstrukcija je samo prehodna stvar.

Radićevci so še pod obznanje in anketna komisija še ni sklepala o spornih radićevskih mandatih. Dokler niso vse te stvari rešene, ne morejo radićevci sklepati sporazuma. Kraljeva volja je, da se mora to vprašanje rešiti in se bo tudi rešilo.

Tedaj pa nastane za nas Slovence nova naloga in velika dolžnost stoji pred nami, pred katero ne smemo bežati. Ko se bo to vprašanje reševalo med Srbi in Hrvti, bo moral biti tu

nekdo, ki bo zastopal Slovence.

Samostojni demokrati in klerikali so izključeni. Zato je SKS, ki je namočnejša za njimi, v to poklicana. K sebi pa moramo vabiti vse in vsakega, ki je pošten. To smo morali povedati, da bo vsakdo vedel, kako je zavzojena in napačna oficijelna slovenska politika.

Ta notranji položaj nas je prisilil, da moramo biti nekoliko širši. Če kdo ne more z nami roko v roki, naj gre vtrje z nami, da bomo močnejši. Odtod izvira vse naše popuščanje. Koristi so skupne za celo naše ljudstvo in zlasti v gospodarskem pogledu.

Vemo pozitivno, tudi če se situacija tako spremeni, da bodo sami radićevci v vladi, da bo Davidović tudi tako vlado podpiral. Kajti on je šel na volitve s parolo: »za sporazum« in v tem znamenju tudi napredoval. Znak, da tudi Srbi želijo sporazum in nočejo zgrda rešiti tega vprašanja. Če bodo šli sami radićevci v vlado, bodite prepričani, da bodo šli z Davidovićem privoljenjem. Ako se to izvrši, kdo pa naj zastopa Slovenijo, če ne SKS. Ako bi mi vstopili za časa volitev v »nacionalni« blok, bi izgubili za vselej vse zaupanje. Danes bi bili obsojeni na smrt in Hrvti nas ne bi niti pogledali in ne mogli bi sodelovati. To se nam danes priznava in če se mi izkazuje spoštovanje, ker smo ostali zvesti sebi, tedaj velja to spoštovanje Vam, ker ste si ga zaslužili pred volitvami.

Zato Vam rečem: »Ne verujte različnim racam! Jaz se samo smejem, ko vidim, kako divjajo, kako lažejo, kakor da se cel svet tepe za mladinsko kliko. Bodite pa dosledni, kakor v času volilne borbe. Zakaj naša pot je dobra in vodi k sporazumu, k konsolidaciji države in k gospodarskemu napredku Slovenije.

Gospa ministroma se pritožuje

(Od našega pariškega poročevalca.)

Pariz, začetkom maja.

Na Francoskem soproge ministra ne nazivljajo »gospa ministroma« — to bi značilo, da ekstricira prav za prav samo »v funkcije« svojega soproga — temveč »ministresse«. To se pravi dobesedno »ženski minister«. Zato je dejal nekoč neki šaljevec, da se ženskam na Francoskem sploh ni treba poganjati za politične pravice in javne službe: saj so v resnici bolj predsedniki, ministri ali sodniki, kakor njihovi soprogi, ki vrše dotične funkcije...

Biti ministresa, ni danes, kakor se zdi, nikakor več tako prijetno in zavidano vredno, kakor je bilo prej. Prepuščam besedo novopečeni ženski eksklenciji, ki je seveda ne morem navesti imenoma:

»Sen soproge vsakega politika je, da postane — ministresa... Toda, kaka razočaranja jo čakajo! Samo pomislite: Imeli smo udobno urejen dom blizu Bois-a. Zakon nas je ščitil. Nobeno zvišanje najemnine, nobena odpoved ni bila mogoča. In pripeljali so se tisto noč državni avtomobili pred hišo. Sledila so dolgotrajna pogajanja v salonu, ki so me oropala spanja. Domovina je klicala... moški so hinavci. Mislila sem si: take šanse se ne nudijo vsak dan. Tako sva se dala pregovoriti obadva, in sprejela sva končno iz dobro preračunane patriotizma. Ze naslednjega dne se je začela selitev v krasno veliko palačo. Da dobiva v zbornici večino, o tem sva bila vendar sigurna, torej ni bilo treba, da bi bila čakala. Tri tedne sem sedaj ministresa. Poslušajte me dragi moji:

Iz te palače na vržejo prej ali slej na cesto. Najdalje tekem šestih mesecev. Potrudila sem se, in prešla sem vse kabinete tretje republike. Divizija ni podala niti povprečnega števila šestih mesecev. Ravno najpametnejši so trajali mnogo manj časa. In moj mož velja kot zelo pameten...

Udobno in ljubko stanovanje v bližini Bois-a smo morali zapustiti. Tudi tega je bil kriv nesrečni patriotizem, ki bi se ga označilo v tem slučaju lahko tudi kot »partijsko-politično taktiko«. Dali so nam namreč razumeti, da ne bi bilo umestno, ako bi imel demokracijski minister dve stanovanji, ko mora spati toliko poštenih volilcev pod kamenitimi mostovi. Kdo nam tedaj preskrbi čez šest ali manj mesecev drugo stanovanje? Kakor Damoklejev meč visi to vprašanje nad mojo ministrsko glavo...

Govore mi o »prestižu«. Ali poznate protokol? Neizprosno je. Mi nimamo takorekoč nobene legalne eksistence. Razven predsednice nas oficijelno vse popolnoma ignorirajo. Nikdo nas ne povabi, nikdo se ne zmeni za nas. Kvečjemu peto kolo smo pri državni karosi. Mi smo edini državljani v republiki, ki smo prisiljeni pravnim potom, da si damo

dopasti celo vrsto poniževanj. To je tudi vzrok, da ostajajo bodoči ministri — saj veste, da je to poklic, kakor vsak drugi — navadno neporočeni. Ako se poroče kljub temu, potem zahteva bon ton, da v trenutku imenovanja soprogo žrtvujejo. Navadno imajo voliti med zakonsko posteljo in portfeljem... Otroci pa nimajo niti v najboljšem slučaju. Ali se je že kdaj slišalo o kakem »srečnem dogodku« in najsibo tudi pri najmlajših naših ministrih? To je nekaj absolutno nemogočega, kljub temu, da bi morali prav za prav dati ljudstvu dober vzgled.

Nezdružljiv je tudi naš položaj napram služabnikom. V najboljšem slučaju ravna za nami kakor s hotelskimi gosti: Uljudno sicer, toda brez notranje toplote. Zadnji kamorni sluga ve, da reprezentira v zbornici on, kar ostane, mi pa to, kar je samo začasno. Vsi so imeli opravka že s toliko »gospodem«, da so popolnoma blazirani. Brez ugovora izpolnjujejo naša povelja, sigurno: toda z nekako mokantno prezirljivostjo, da vam včasih kar kri zavre. Se pač čutijo domače ter ravna za nami kot z vsiljenci, smatrajo nas za potrebno zlo, ki ga je treba prenašati in ki zopet preide...

In nikar ne mislite, da smo v finančnem oziru briljantno situirani. Jaz kot soproga moram obrniti vsak sou trikrat, predno ga izdam. 75.000 frankov letno ni veliko, tudi če vpoštevam »postranski zaslužek«. O teh »postranskih dohodkih« imajo ljudje sploh jako čudne pojme. Časi Milleranda in kongregacij so davno minuli, in stranka pazi ljubo sumno na to, da ostanejo prsti čisti. Marsikateri minister je imel v parlamentu slab govor, ker mu je napolnila pred odhodom z doma soproga glavo z domačimi skrbmi. Naši možje niso vsi junaki a la Clémentel, ki je žel v zbornici enega od svojih najslajnejših triumfov med tem, ko sta ležala njegova dva otroka na smrt bolna doma. Navadno so slabši, veliki slabši...

Po vsem tem je lahko razumljivo, ako izvrše nekateri ministri enostavno samomor s tem, da odločijo s kako prostovoljno bedastočo o svoji usodi. Kajti celo najstrašnejša gotovost je še vedno boljša kot negotovo pričakovanje nesreče. Zato pa popravite za bodočnost vašo sodbo o bedastostih ministrov: Ministrske bedastoče so bile storjene v devetih slučajih od desetih namerama in ravno soproga je bila faktor, ki je izbil sodu dno. Na ta način reguliramo takorekoč avtomatično državni stroj in delamo napačno zgodovino — in to je naša revanša.

Kaj ne da, Madam la Ministresse, s tem sem reproduciral kot vester kronist Vaše odkrite in Vaše skrivne misli?

Politične vesti.

— Poslanec Angjelinović o položaju. Ker so nekateri listi pisali, da je poslanec Angjelinović vodja struje v demokratski stranki, katera struja hoče doseči zedinjenje s samostojnimi demokrati, je podal posl. Angjelinović obširen demanti, v katerem pravi med drugim: Med jugoslovensko orientiranimi demokrati ene in druge demokratske stranke se sicer čuti potreba ene močne demokratske stranke, ki bi bila protiutež plemenskim strankam, kakor radikalni in radićevski. Toda z ozirom na stališče g. Pribičevića ni mogoče o tem misliti niti trenutke. Dejansko obstoji samo ena demokratska stranka, ker so samostojni demokrati izgubili vsak vzrok za obstoj. Če se hoče kriza res rešiti, potem se more to zgoditi le s koncentracijsko vlado, ki bi morala rešiti proračun, najnujnejše zakone, rešiti volitve v samoupravna telesa, izčistiti upravo in izvesti kranje. To zadnje smatram za posebno važno, ker ni to samo formalno cerkven akt ali pa navadna vojaška parada, temveč bi moral biti za vse Jugoslovane sankcija našega osvobodjenja in ujedinjenja. Za nas Hrvate bi bilo kranje zlasti važno, ker bi se z njim sedanost navezala na stare tradicije. To je velika naloga, ki jo more izvesti samo koncentracijska vlada. — Vlada Pašić-Radić je za mene manjše zlo od vlade Pašić-Pribičević, ker zbližuje Hrvate k jugoslovenski ideologiji. Toda s tem še ne bi bila kriza rešena, temveč samo njena rešitev približana.

— Fiksna ideja kraljevića Gjorgja. V zadnjem času je mučila kraljevića Gjorgja neprestano fiksna ideja, da je stalno v življenski opasnosti. Pod vplivom te misli, je celo nekoč trdil, da je zastrupljen. Napel je vse sile, da se obvaruje. Okoli sebe je zbral samo ljudi, v katere je imel popolno zaupanje. Vzel si je kuharico, kateri je plačeval 5000 dinarjev mesečno. Nikdar ni jedel sam, temveč vedno v večji družbi. Končno se mu je zdelo tudi ta previdnost premajhna in zaupal ni več niti kuharici. Vsak dan je jedel drugje in vedno v drugih delih mesta. Vse to je polagoma kraljeviću popolnoma razkrojilo živce in ves nesrečen je odšel k svojem nekdanjemu učitelju podpolkovniku v pokoji Angjelinoviću in mu potolžil svoje trpljenje. Od tedaj je ostal na hrani pri Angjelinoviću. V tem svojem duševnem razpoloženju je izgubil kraljević zaupanje do svojih najboljših prijateljev in razdražljiv, kakor je bil, je dostikrat napadel tudi svoje najzvestejše služabnike. Potem mu je bilo seveda žal in je skušal z darovi popraviti svojo napako. Toda polagoma so postali njegovi napadi tako ostri, da mu nihče ni hotel več služiti. In to je dovelo do znane odredbe.

— Karakterizacija Bolgarske. Novinar Joe Matošić objavlja v »Jutarnjem listu« svoje zanimive utise iz Bolgarske. Med drugim

pravi: Solija je kakor bojno polje. Vsak dan je kdo ubit in nikdar ni atentat prijet. Nobene nevarnosti ni, da bi komunisti zavladali nad Bolgarsko, ker sila Bolgarske je kmel, ki je protikomunističen. Malo pred atentatom je imel bivši minister Malinov govor in dejal: »Ne bojte se komunistov, ker jih v Bolgarski ni! Ne bojte se niti revolucije zemljedelcev! Toda bojte se revolucije gladnih!« In to drži. Na vprašanje, kakšna je razlika med vlado Cankova in ono Stambolijskega, je odgovoril nekdo: Za časa Stambolijskega je veljal kilogram kruha 4 leve, sedaj velja 14 levov. In kakor s kruhom, tako je z vsemi drugimi stvarmi. — Kdo je zagrešil atentat? Bolgarska vlada izkorišča sedanjo protikomunistično orijentacijo Evrope in dolži komuniste, da je mogla zvišati vojsko. Toda atentata so obtoženi polkovnik Kodževkov, višja oficirja Jankov in Minkov, bivši člani Vojne lige in notorični antikomunisti. Voditelji komunistične stranke niso aretirani, samo Fridman, ki dokazuje svojo nedolžnost z alibi. Atentati so delo posameznikov, pristave vseh strank, ki so ogroženi nad terorjem. Bolgarska je ko Papinov lonec, brez ventilov, ki bi mogli preprečiti eksplozijo. Kdaj pride do nje? — Stanje v Bolgarski bi se dalo na kratko označiti tudi sledeče: Stambolijski je imel za seboj podeželsko Bolgarsko, toda ne Solija. Zato je — pal. Cankov ima Solija, pa nima podeželske Bolgarije. Zato bo pal. Solija je oblegana trdnjava, ki čaka na kapitulacijo. — Stanje Bolgarske je nad vse težko. V deželi je glad in vrhu tega treba plačati reparacije. Vojska brani državo. Toda nastane vprašanje, kdo je država. Ali narod, ki se brani (in ki je v ogromni večini), ali oni, ki »rešujejo« narod. Dvojni teror vlada vsled tega. Sedaj je močnejši oni na vrhu, drugi na odzlog. Čez noč se more spremeniti položaj in ni izključeno, da tedaj pritise Bolgarsko evropska intervencija.

— Preki svoda v Soliji. Razprava se nadaljuje in z vsemi sredstvi se skuša oklevetati našo državo. Zaslišane so bile številne priče in razprava je bila opetovano proglašena za tajno. Priča Cvjetan Jekov, anarhist, izpove, da je bil pripravljen atentat na sobranje. Bombe je naredil neki Nemec. Med onimi, ki so pripravljali ta atentat, je bil tudi neki Kolnikov. Ker so se atentatorji bali, da bi jih mogel izdati, so ubili njega in njegovo nevesto, ki je znala za nameravani atentat. Pred artiljerijsko kasarno, kjer se vrši proces, je bila velika množica ljudstva, ki jo je policija z orožjem opetovano razkropila. — Misli se, da bo proces končan v enem ali v dveh dneh in da bodo obsojeni streljani pred katedralo sv. Nedelje, kjer je bil atentat izvršen.

— Interpelacije zaradi nemške zunanje politike. Po socialno demokratski stranki je vložil sedaj tudi centrum interpelacijo, v kateri zahteva pojasnila, če se bo nemška zunanja politika vsled izvolitve Hindenburga izpremenila ali ne.

Dnevne vesti.

ZAKAJ NIMA URAĐNIŠKO UDRUŽENJE ČLANOV?

(Iz uradniških krogov.)

Naše uradniško združenje se pritožuje, da nima toliko članov, kakor je pa uradništva. Tako n. pr. ni v Novem mestu nobenega člana. V Ložu, Ptuj, na Prevaljah in drugod manjka enako članov. Vsem je včlanjenih komaj dve tretjini članov. Odbor uradniškega združenja misli zvišati število svojih članov na ta način, da grozi, da bo imena vseh nečlanov javno razglasil. Prepričani smo, da na ta način odbor združenja nikdar ne pride do svojega cilja. Edino pravilno je, da odbor dožene, zakaj niso uradniki člani društva in da potem odstrani vse napake, ki so krive, da se uradništvo za združenje ne more navduševati in da ne vstopi v svojo stanovsko organizacijo.

Za danes hočemo imenovati nekaj teh vzrokov v našt., da bo odbor združenja naše nasvete upošteval in jim skušal ustreči. Pri pomniti moramo pa tudi, da ni naša krivda, če bodo naše besede mestoma malo ostreje, temveč je to krivda onih, ki stojijo na čelu združenja, a se za njegov procvit premalo zanimajo.

Vzroki, da ni uradništvo v Savezu polnoštevno včlanjeno, so med drugim ti-le:

1. Načeljujejo vedno eni in isti in izgleda, ko da bi imeli strah, da bi prišli na vodilno mesto enkrat tudi drugi.

2. Kongresi in zborovanja se vrše po vsej državi in ker so s temi kongresi združeni veliki stroški, se jih udeležiti pičlo število. Posledica tega je, da se uradništvo za te kongrese ne zanima.

3. Ker so izdatki Saveza precejšnji, so visoki tudi prispevki. Teh pa je malokdo zmogel, ne da bi se mu poznalo.

4. Vrhu tega pa tudi niso uspehi zadovoljivi. Razlike še sedaj niso izplačane. Samo ministri so dobili plačane razlike in le poslanecem so bile zvišane dnevnice. Samo uradništvo mora vedno čakati in že danes je gotovo, da bo čakalo še dolgo.

5. Remuneracije — itak več ko bele vrane — ostanejo večinoma v Ljubljani. Pred tremi leti je tako nekdo dobil 10.000 kron remuneracije in niti sam ni vedel zakaj. Drugi pa, ki so remuneracije zaslužili, niso dobili ničesar.

6. Naj navedemo dalje eno dejstvo iz življenja davčnih uradnikov. Pri zadnji porazdelitvi nagrad je dovolilo finančno ministrstvo komaj tretjino tega, kar bi moralo. Posledica tega je bila, da bi že itak dobil vsak davčni uradnik mnogo manj, kakor pa je po pravici pričakoval. Od te tretjine so dobili vsi mogoči nagrade, čeprav je ta pristojala samo šefom davčnih uradov in zvanikom, ker ti so odgovorni za davke in ti so v resnici zaslužili nagrade. Tako postopanje vzbuja seveda nezadovoljstvo in enkrat nastane to v vrstah davčnih uradnikov, drugi v vrstah drugih uradnikov.

7. »Naš Glas« ni na višini svoje naloge. Omenjamo samo podlistek »Na dopustu na Tirolskem«, ki pač ni del uradniškemu glasilu čast.

8. Vodstvo je popolnoma v rokah mladinske kliše in upošteva se edino jutrovec.

9. Ne štiti se uradnika, če je politično preganjan, ne daje se mu potrebne opore.

Vse to so vzroki, da se uradništvo za Savez ne navdušuje, ker se navduševati ne more. Nekaj teh nedostatkov se more z lahkoto odpraviti in ko bodo ti odpravljani, potem bo naraslo tudi zanimanje uradništva za organizacijo in s tem število njenih članov.

Z grožnjo objave imen nečlanov, pa ne bo nikomur pomagano.

— Iz državne službe. Agrarnima referentoma v činu inspektorja ministrstva sta imenovana: dr. Anton Šapla za ljubljansko oblast, Albin Radikon pa za mariborsko. — Upravnik carinarnice v Ljubljani Rupelj je

imenovan za oblastnega carinskega inspektorja za ljubljansko oblast. Na njegovo dosedanje mesto v Ljubljani pride upravnik carinarnice v Mariboru Janko Trošt. Za oblastnega inspektorja carinarnice v mariborski oblasti je imenovan upravnik razpuščene celjske carinarnice Drago Rajič. Kdo bo imenovan upravnikom mariborske carinarnice, še ni znano. Začasno prevzame upravnikove posle temkajšnji glavni revizor Peter Ubaskovič.

— Novi bankovci po 5 dinarjev. Kakor znano, so v tisku novi bankovci po 5 dinarjev. Sedaj se poroča, da pridejo v promet še tekom letošnjega poletja.

— Zaprtje okrajne ceste Rogatec—Zetale za težki tovorni promet je podaljšano do 16. maja, ker so se dela vsled slabega vremena zakasnila.

— Slovenski absolventi rezervne častniške šole v Sarajevu, ki so položili te dni z dobrim uspehom izpite, so sledeči: Ražem M., Zverov A., Magister I., Izlakar I., Krauland I., Lavrač J., Vindišar T., Robič A., Toman V., Čerček J., Gostinčar F., Klešnik R., Tvrdi M., Ruš F., Zgonc I., Špan J., Kiferle C., Vidic F., Medija F., Benedičič V., Lapajne V., Arko K., Nežimer A., Ostanek F., Vilfan M., Brežant A., Magdič R., Hartman F., Klavara A., Prusnik J., Stele A., Hribčevsek F., Martinak V., Križaj P., Vončina M., Fugina P., Bajec A., Bajec I., Razinger L., Pretnar P., Kos I., Weiss A., Zdošek I., Jamnišek A., Pajman M., Lajovic J., Janković J., Marolt F., Kincl J., Berdaj V., Delkin J., Demšar J., Ferk I., Špan F., Polanc A., Marinič I., Cvetko I., Gorup A., Jurančič J., Lah M., Novačan J., Obal St., Plečko F., Pirš P., Stanko I., Segula P., Tomažič J., Toroš I., Pretnar A., Pasetzky M., Ozim F., Piki J.

— Zgradba nove telefonske centrale v Zagrebu. Gradbeno ravnateljstvo v Zagrebu razpisuje dražbo gradbenih del za novo telefonsko centralo v Zagrebu. Proračun znaša 2.979.222 Din, vendar ponudbe ne smejo dosegati vsote 2.147.200 Din, da naj pridejo v poštev.

— Zunanji minister dr. Ninčič odpotuje jutri v Bukarešto na konferenco držav Male antante.

— Zastopniki Zveze narodov v Beogradu. Iz Bukarešte so prispeli v Beograd zastopniki društva narodov, da prouče naše gospodarske in finančne razmere. Vodja komisije je generalni tajnik sekcije Društva narodov za finančno obnovu Evrope Avenol, poleg njega sta v komisiji tudi načelnik politične sekcije Društva narodov Odeon in načelnik informacijske sekcije Montenac. Vlada je priredila njim na čast banket. Pri svoji zdravici se je izrazil g. Avenol jako laskavo o našem gospodarskem napredku ter naglašal uplivno mesto, ki ga zavzema naša država v Društvu narodov.

— Solški izleti. »Radi dosege znižanih vozni cen o priliki skupnih solskih izletov pod vodstvom učnih moči je treba prijaviti izlet do 24 ur pred nastopom vožnje pri postajnem uradu vstopne postaje z izkazilom solske oblasti, v katerem mora biti navedena svrha potovanja, vozni razred, število dijakov (učencev) in imena učnih moči. Učenci, katerih mora biti najmanj deset, plačajo na podlagi teh prijav brez predhodnega odobrenja direktije četrtinske vožnje cene, učne moči pa polovične in sicer le tako, da se prevaža po polovični vozni ceni največ ena učna moč na vsakih pet učencev. Kadar pa prirejajo dijaki visokih šol ali dijaki višjih razredov srednjih šol ekskurzije brez vodstva učnih moči, morajo imeti za izkoriščanje ugodnosti četrtinske vožnje od železniške direktije izstavljeno nakaznico.«

— Strajk zagrebških natakarijev. Pretekli teden so strajkali natakariji nekaterih zagrebških lokalov, ker jim šefi niso dovolili zahtevanega poviška plače. Sedaj je stvar urejena. V večini lokalov imajo odslej po 1000 Din mesečne plače in 12 odstotkov last-

OLAJŠANA PLAČILA ZA OBLEKE DAJE O. BERNATOVIČ.

nikovih brutto-dohodkov. Plačali bodo seveda konsumenti.

— Na plesu oslepel. Te dni se je pripetil v Londonu čuden slučaj. Bolnice so priredile ples v korist slepcev. Tega plesa se je udeležil tudi neki mladenič, ki se je živo zanimal za okulistiko. Ta mladenič je med odmorom pri bufetu nenadoma popolnoma oslepel. V bolnici so ugotovili, da se mu je ulila kri v oči. Taki slučaj se jako redki. V Londonu se je pripetil zadnji pred 60 leti, ko je oslepel na isti način profesor John Harley, kateremu se je vrnil vid šele po štiriletnem lečenju.

— Poskušen samomor pred očmi soproge. Dunajski juvelir Philipek je bil že dalj časa bolehen, poleg tega je zabredel v finančne težkoče. S svojo soprogo je živel prav srečno. Te dni nekega večera ni šel spat, kakor navadno, in ko se je ob 3. uri zjutraj prebudila njegova soproga, je sedel poleg nje na postelji. Vprašala ga je, zakaj ne gre spat. Mož ni dal nobenega odgovora. V tem trenutku pa je zagledala soproga v njegovi roki samokres. Hitro je ovila svojemu možu, da bi mu iztrgala orožje, roke od zadaj okrog vratu. Toda bilo je prepozno: počil je strel in krogla je prebila možu glavo ter obitčala v spodnjem delu roke njegove soproge. Juvelir najbrže ne bo okreval.

— Čudna manija. Te dni, nekega jutra, je prišel v Beogradu iz svojega stanovanja poštni sluga Gjorgije Stojadinović ter pričel klotuti mirne pasante. Vsak, kogar je srečal, bodisi moški, bodisi ženska ali otrok, je dobil »šamar«. »Oprostite, nisem hotel«, je dejal smeje se, in že je »birmal« drugega. Seveda so ljudje reagirali na različne načine na dobljene zausnice: nekateri so se samo zgrazali, drugi, posebno ženske, so jokali, in marsikdo pa mu je vrnil zausnico z obrestmi vred. Tako je naletel končno tudi na službojčega žandarja. Ta ga je »uhapsil« in tiral v »kvart«. Tam je ugotovil zdravnik, da se je možu zmešalo.

— Konec igralnice v Somboru. Pred nedolгим časom je otvorilo par Italijanov v Somboru igralnico, ki je bila pod policijskim nadzorstvom. Vedno, kadar se je igralo, je bil službeno prisoten po en mestno-policijski podkapetan, eden ali dva detektiva in en stražnik. Te dni, ko je bilo treba plačati davke, pa je vzel družbo Italijanov noč. Vseled tega je oškodovana država za 160.000 Din. Policija je beg dopustila. Očita se ji, da zato, ker so Italijani pred begom izjavili, da jim ni mogoče plačati nobenega davka, ker so plačali — neglede na ostale velikanske režijske stroške — samo kapetanu 50 tisoč dinarjev, poleg tega pa še dežurnim predstavnikom mestne oblasti po 200 Din dnevno. To je napotilo šefa finančne uprave v Somboru, da toži sedaj policijo na plačilo škode, ki jo je utrpela država.

— Revizija Carlierovega procesa. V ponedeljek je začelo obravnavati prvoinstančno sodišče v Beogradu o predlogu Carlierovega zagovornika na obnovo postopanja. Zagovornik ugotavlja sledeče tri momente: 1. Da je eksistiral splošni ključ; 2. da je bila prva preiskava pomanjkljiva in 3. možnost, da je prišla kaka tretja oseba iz sobe 78 v sobo 48 in od tam na samo 4 metre visoko teraso. Stvar vzbuja v Beogradu precejšnjo senzacijo, vendar nikakor ne take, kakor prvotno.

— Nikola Pašić okrevl. Glasom poročil iz Beograda je Nikola Pašić zopet okrevl. Radi slabega vremena pa ostane še par dni doma.

N. S. S.

Zbor delegatov NSS se vrši v soboto, 9. maja 1925, točno ob 7. uri zvečer v bivši restavraciji Narodnega doma v Ljubljani. Dnevni red: 1. Naznanila predsedstva. 2. Volitev verifikacijske komisije, in komisije za resolucije. 3. Poročila načelstva: a) političnega tajnika, poročla tov. Tavčar; b) organizacijskega tajnika, poročla tov. Rupnik; c) blagajnika, poročla tov. Ambrožič; d) nadzorstvo, poročla tov. Salehar. 4. Volitev: a) načelstva; b) nadzorstva; c) osrednjega izvrševalnega odbora; d) širšega izvrševalnega odbora. 5. Političen položaj v državi in naše stališče, poročla tov. Deržič. 6. Narodni socializem in kmetijstvo, poročla dr. Ivo Politeo. 7. Sprememba organizacijskega reda, poročla tov. Juvan. 8. Določitev strankinega davka, poročla tov. Ambrožič. 9. Poročila okrožij. 10. Poročila in razprava o resolucijah, poročla tov. Tavčar. 11. Slučajnosti. — Pristop k delegatskemu zborovanju imajo samo strankini funkcionarji ter delegati krajevnih in drugih strankinih organizacij. Vsaka krajevna organizacija mora brezpogojno poslati toliko delegatov, kolikor prejme za to določenih vabil. Pripominjamo, da se morajo predlogi za delegatski zbor predložiti najkasneje 8 dni pred zborom načelstvu stranke. Priporočamo, da so razprave na delegatskem zborovanju kolikor mogoče kratke in stvarne, da se zborovanje ne zavleče, ker naslednji dan na glavnem strankinem zboru se o detajlih ne bo razpravljalo. Dolžnost vseh delegatov je, da se zanesljivo udeležijo glavnega zborovanja naslednji dan in da agitirajo med somišljeniki za kar največje udeležbo. — V Ljubljani, dne 2. aprila udeležbo. — Načelstvo Narodno-socialistične stranke.

— 17 kandidatov za vislice. V osijeških zaporih se nahaja momentano 17 jetnikov, glede katerih bo predlagalo državno pravdnštvo smrt na vesalih. Na vesti imajo umore vseh vrst, požig, rop itd. Vseh 17 je v težkih okoliš. Že oddaleč se sliši žvenket verig po hodnikih, kakor za časa ranjkega Čaruge.

— Po štirih letih. Dne 22. maja 1921 so v Erdeviku napadli neznani lovski tatovi tamšnjega lovkega čuvaja Joška Tota, ker jih je zasačil in flagrantni ter hotel aretirati. Podili so ga kake tri kilometre daleč, končno so ga obstrelili. Mož se je zgrudil težkoražen in nezavesten na zemljo, »divji lovci« pa so mislili, da je mrtev. Zato so mu odvzeli puško ter ga pustili ležati. Pozneje so ga našli kmetje in ugotovili, da še živi. Proti vsemu pričakovanju je ranjenec te dni, dasi po dolgem času, popolnoma okreval in sedaj se je posrečilo na podlagi njegovih izpovedb eruirati storilce. To sta kmeta Dušan Čizmič in Božo Vidaković iz Divoša. Pri Čizmiču so našli tudi Totovo puško.

— Brutalen železničar. Brezposelni Milan Papež iz Gračca je iskal par dni v Zagrebu dela. Ker je bil njegov trud zaman, se je hotel peljati zopet domov, in ker ni imel dovolj denarja, je vzel vozni listek samo do Leskovaca, odkoder se je mislil peljati do doma brezplačno. Toda v Draganiću ga je zasačil sprevednik, ki ga je zato hudo pretepel in končno pahnol iz vlaka. Papež se je pri padcu na desni nogi tako težko poškodoval, da so ga morali prepeljati s prihodnjim vlakom v zagrebško bolnico.

— Največja dobava moke. Te dni je sklenila ameriška družba »Toronto« s sovjetsko vlado kupiti glede dobave moke, ki jo je označiti kot največjo od vseh, kar jih pozna zgodovina. Gre za kvantiteto moke, za katero ima plačati sovjetska vlada 16.305.000 dolarjev. Od te vsote je bilo plačanih dne 3. t. m. 300.000 dolarjev naprej kot naplačilo za ukrano moko.

— Petrovaradinski morilec oficirjev prijet. Divjega Arnavta Hasana Muftarja, ki je ustrelil na pravoslavno veliko noč v Petrovaradinu tri oficirje in enega civilista, so iskale oblasti s polno paro. Ni trajalo dolgo in našle so ga. Te dni, nekega večera, ob 7. uri,

Edgar Rice Burroughs:

Tarzanovi doživljaji v džungli.

Stopil je z nogo na ubito žival, dvignil glavo k nebu in zarjul zmagovalni krik opičjega samca. Iz velike daljave je odvrnil lev. Vse je bilo popolnoma res — pa vendar; ni se več spoznal. Popolnoma zmeden je šel v džunglo.

Ne, prav zares ni več vedel, kaj je res in kaj ni res, a eno je vedel prav natančno — nikoli več ne bo jedel mesa slona Tantorja.

Boj za Teeko.

Dan je bil prekrasen. Hladen vetrič je blažil ekvatorsko vročino. Ze več tednov je trajal mir v plemenu in noben tuj sovražnik ni bil prodrl v njegov okoliš. Za opičjo pamet je bilo to dovolj poročstva, da bo bodočnost enaka bližnji preteklosti — da bo to bajno življenje trajno.

Straže, ki so postale iz poskusa trdna plemenska navada, so popustile v budnosti ali pa so sploh zapuščale svoja mesta, kakor so bile pač pri volji.

Čreda se je bila pri nabiranju hrane raztepla daleč naokoli. Tako more mir in srečen čas izpodkopati varnost najprimitivnejše občine, pa tudi najvišje kulture.

Celo posamezni individui so bili manj pozorni in budni tako, da bi bil kdo mislil, da so Numa, Šabor in Sheeta popolnoma izginili. Samice in otroci so se brez varstva potikali po strašni džungli, po-

48

žrešni samci pa so daleč proč iskali hrano. Zato je tudi Teeka z njenim sinčkom Gazanom iskala hrano v najjužnejšem okolišu njenega plemena, ne da bi bil kak večji samec v njeni bližini.

Še dalje na jugu se je pomikala temna postava po gozdu — ogromen opičji samec, ki je bil zaradi osamljenosti in poraza razdražen do besnosti. Pred tednom si je hotel priboriti kraljestvo oddaljenega plemena in sedaj se je potikal tepen in utrujen kot izobčenec po gozdu. Mogoče se bo pozneje kdaj zopet lahko povrnil k svojemu plemenu, če se bo podvrnil volji in postavam kosmatih zverin. nad katerimi je hotel zdaj zavladati. Toda trenutno ne more kaj takega poizkušati. Kajti on ni zahteval le krone zase, temveč tudi žene svojega kralja. Najmanj mesec dni bo trajalo, da bodo pozabili njegove zločine. Tako se je klatil sedaj po džungli ves besen in je vzbujal grozo.

V takem duševnem razpoloženju je naletel na mlado samico, ki je sama iskala hrane — bila je tuja opica, vitka, močna, nenavadno lepa. Toag je zadržal sapo in se je hitro skril na nasprotni strani med grmovjem, odkoder je lahko opazoval Teekino ljubkost in dražljivost.

A ni ga zanimala le Teeka. Oči so iskale samce in baluje, posebno samce. Kdor poželi tujerodno samico, se mora dobro čuvati pred divjimi, kosmatimi čuvaji, ki se nahajajo redkokdaj daleč od samice ter bi se zgrabili zanj na življenje in smrt.

Toag ni odkril niti sledu o kakem samcu poleg samice in njenega Baluja. Zlobne, podplute oči so zamižale, prevzeli so jih čari mlade samice. Za Ba-

luja si ni zmenil. Dober ugriz v vrat mu bo zapril vsako kričanje in divjanje.

Toag je bila lepa, velika opica, v mnogočem slična Teekinem možu. Oba sta bila v najlepših letih, čudovito muskulozna, imela sta brezhibno zobje in se bahala s tako divjostjo, kakršno si je le mogla zaželeli samica. Če bi bil Toag njenega rodu, bi si ga Teeka v času ljubezni gotovo izbrala. A zdaj je pripadala Taugu in noben samec bi se je ne smel lastiti, dokler ne bi Taug v dvoboju podlegel. Pa tudi v tem slučaju bi morala končno vendarle Teeka odločevati. Če bi ne hotela dajati zakonolomu potu, bi se udeležila boja, kar bi precej pomenilo. Njeni zobje so bili sicer manjši, toda znala jih je dobro uporabljati.

Teeka je napeto lovila žuželke, pri čemer je pozabila na svojo okolico. Niti sanjalo se ji ni, kako daleč je z Gazanom zabredla od ostale črede. Istotako niso bili njeni čuti tako na straži, kot bi morali biti. Dolgoletna varnost med stražami svojega rodu je zazibala ta bitja v popolno brezskrbnost, ki je že marsikateremu prinesla smrtni konec. Iz tega, da so na varnem pred sodrugi se je izcimilo sladko čustvo, da ne bodo nikoli napadeni.

Ko se je Toag prepričal, da je samica sama, se je približal. Teeka mu je obračala hrbet, ko se je pogljal proti nji. Čuti so se vendarle vzbudili in še preden jo je dosegel se je obrnila ter mu pokazala obličje, ki je zastrmelu vanj. Toag se je ustavil par korakov pred njo. Pred razveseljivimi čari je splahnila zla volja. Iztisnil je zapeljivi in laskajoči glas skozi široke, ploščate ustnice. Ta glas je bil prav podoben poljubu.

Prispevajo za fiskalni sklad "NARODNEGA DNEVNIKA"

ga je zagledala žandarmerijska patrolja v mitroviški okolici. To pot ni bil tako pogumen: hotel je zbežati, ker pa so orožniki prišli nanj streljati, je počakal ter se predal.

Ljubljana.

1 — Gerentski svet in inserati. Vsak razglas, ki ga izda mestni magistrat je gotovo priobčen kot inserat v mladinskih listih. Tako smo videli v »Jutru« celo razglas o razgrnitvi volilnih imenikov priobčen kot inserat. Mnenja smo, da so ti inserati nepotreben strošek za ljubljansko občino in da zlasti ni treba inserirati razglasov, ki so javno nalepljeni po vseh reklamnih tablah. Če pa se mestni magistrat inserira v dnevnike, potem ima inserirati v vse ljubljanske dnevnike in prav nič se ne ženiramo povdariti, da tudi v »Narodni Dnevnik«. Vsako drugačno postopanje je pristransko in zato napakno.

1 — Ogled tovarne platnenih izdelkov v Jaršah in nato pešizlet v Lukovico priredi za svoje članstvo in njihove sorce Trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani v nedeljo dne 10. majnika 1925. Spored prireditve: Zbirališče ob 7.30 zjutraj pred glavnim kolodvorom, odhod iz glavnega kolodvora ob 7.55 zjutraj, po dohodu v Jarše ogled tovarne, po ogledu odhod v Lukovico, ob 1. uri popoldne skupno kosilo v gostilni pri Vidicu, popoldne prosta zabava in pevski nastopi, povratek z večernim vlakom. — Prijave za udeležbo sprejema društvena pisarna (Gradišče 17, I., telefon 552) najkasneje do četrta, dne 7. maja zvečer. Prijava za vse udeležence obvezna, da se pravočasno naroči potrebne vagonne in zadostno kosilo. — Odbor.

Prosveta.

Petindvajsetletnica gospoda Josipa Povhe. Gospod Josip Povhe, znani igralec, ki je mnogo let sodeloval na slovenskih in hrvaških odrih v dramah in operah, je dosegel letos 25. leto svojega gledališkega delovanja. Petindvajsetletnico bo obhajal 6. maja t. l. Nastopil bo v naslovni vlogi Nušičeve veseloigre Narodni poslanec, ki se vprizori ta dan prvokrat v ljubljanskem gledališču.

Spored klavirskega koncerta, ki ga priredi pianist Svetislav Stančič v ponedeljek, dne 11. t. m. v Filharmonični dvorani: Ba h-Stan-

čič: 4 predigre k cerkvenim kantatam. Liszt: Sonata v h-molu. Busoni: Indijanski dnevnik. Debussy: Preludij. Albeniz: El Albaicin. Širola-Stančič: Suita. Konjovič-Stančič: Dve narodni. Skrajbin: Sonata št. 4 v fis-duru. — vstopnice za peti abonma koncert Filharmonistopnice za peti abonma koncert v Filharmonične družbe.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,
dne 5. maja 1925.

Blago: Jelovi hlodi, od 25 cm prem. napr., feo nakl. post. den. 250; javorjevi hlodi, od 25 cm prem. napr., od 3 m dolž., feo nakl. post. bl. 650; škurete, 12 mm, 13 mm, 4 m dolž., paralelne, monte, feo meja den. 650; cerovi krliji, od 25 cm, od 2 m dolž., feo nakl. post. 4 vag. den. 18, bl. 18; bukova drva, 1 m dolž., suha, feo meja, 2 vag., den. 25, bl. 25; pšenica Rosafé, rinf., par. Ljubljana bl. 470; pšenica avstralska, rinf., par. Ljubljana bl. 465; pšenica Hard Winter št. 2, rinfusa, par. Ljubljana bl. 490; otrobi pšenični, deb., feo vag. Ljubljana, 1 vag., den. 215, bl. 215; otrobi pšenični, drob., feo vag. Ljubljana bl. 190; koroza promptna, par. Ljubljana den. 215; oves makedonski, orig., par. Ljubljana den. 340; krompir rumeni, feo štaj. post. bl. 115; krompir roza, feo štaj. post. bl. 135.

Vrednote: 7% invest. pos. iz l. 1921 den. 62, bl. 63.50; loter. 2½% drz. renta za voj. škodo den. 162, bl. 164.50; Celjska pos. den. 200, bl. 200; Ljubljanska kred. banka den. 217; Merkantilna banka den. 110, bl. 124; Prva hrv. šted. den. 795, bl. 805; Kred. zav. za trg. in ind. den. 190, bl. 200; Stroj. tov. in liv. bl. 135; Trboveljska prem. družba den. 380, bl. 385; Združ. pap. Vevče den. 110; Stavbna družba den. 265, bl. 280.

BORZE:

— Zagreb, 5. maja. Devize: Curih 11.975—12.075, Praga 183.05—185.45, Newyork 61.74—62.54, London 300—303 (ček), London 299.90—302.90, Trst 253.75—256.75 Berlin 14.685—14.835.

— Curih, 5. maja. Predborza: Beograd 8.30—8.375, Pariz 27.05—27.10, Newyork 517.10—517.70, Milan 21.20—21.25, Praga 15.30—15.35, Dunaj 0.00726—0.00729.

To in ono.

Nekaj anekdot o Mark Twainu.

Dne 21. aprila je minulo 15 let, odkar je umrl veliki ameriški humorist. Ob tej priliki spominja »Deutsche Allgemeine Zeitung« na sledeče Mark Twainove anekdote:

Prve dolarje je zaslužil Mark Twain že kot šolski učenec. To je prišlo tako-le: Neka dne ga je zasačil učitelj, ko je rezljal krasen umotvor v šolsko klop. Tako svobodno umetniško udejstvovanje pa je bilo strogo prepovedano, in sicer je dobil vsak, ki se je pregrešil zoper to prepoved, javno pošteno merico batin, ali pa je moral skrbeti za to, da je plačal njegov oče zanj 5 dolarjev.

Skesano je priznal mladi zlikovček svojem učetu svojo pregreho. »Samuel«, je dejal ta, »ne morem dopustiti, da bi trpela čast našega imena vsled tega, da bi dobil ti javno batin. Dam ti 5 dolarjev, toda batin ti ne izostanejo.« Po teh besedah je peljal Mr. Clemens svojega nadebudnega dečka v tih kotiček ter mu jih naložil prav izdatno merico.

V eni roki držal globo 5 dolarjev, z drugo drgneč boleči del telesa je odstopical Samuel po stopnicah v šolo. Med potjo je premišljeval, če ne bi bilo bolje, da zasluži lepe novce sam. Gotovo učitelj ne tepe tako krepko, kakor njegov oče; najhujše je torej prestopiti. Ko je prišel v šolo, je dejal učitelju, da se je odločil za batin. Ne da bi dal kak glas bolesti od sebe, je prestopil proceduro.

In pet dolarjev je bilo njegovih. Zaslužil si jih je bil pošteno.

Nekoč je zatrjeval Mark Twain, da je našel v Oklahorvi vzoren hotel. V dokaz za svojo trditve je navedel vsebino napisov, ki so viseli po vseh sobah v opozorilo tujcem.

»Prepovedano je odnašati opeko iz žimnice.« — »Trije udarci na vrata pomenijo, da je bil izvršen v hotelu umor.« — »Ako dežuje v sobo, se izvolite poslužiti dežnikov, ki so pripravljeni v ta namen pod posteljo.« — »Potniki, ki se vlečejo v posteljo, ne da bi sezuli čevlje, plačajo posebno doklado.«

— »Ako nam slučajno zmanjka servijet, se izvolite obrisati s koncem namiznega prta.«

Nekoč je prišel Mark Twain v knjigarno Swanson v Newyorku ter se je informiral glede cene neke knjige. Cena je bila 4 dolarje. »Dobro«, je odvrnil Twain, »toda novinar sem, in kot takemu se mi dovoli pač rabat?« — »Seveda«, se glasi odgovor. »Razven tega sem pisatelj, ali se mi dovoli zato tudi popust?« »Gotovo«, je odvrnil knjigotroze. — »Dalje sem tudi akcionar te trgovske hiše, torej zahtevam tudi iz tega vzroka lahko popust,« je nadaljeval Twain. »Gotovo,« je potrdil mladi prodajalec. »In da boste vedeli: jaz sem Mark Twain, tudi to dejstvo mi daje pravico do rabata.« »Se razume samoočebni, Mr. Twain.« »No, in koliko mi je potem plačati za knjigo?« »Nič, prav nič, Mr. Twain,« je odgovoril prodajalec, »nasprotno, še mi dolgujemo vam osemdeset centov.«

Premožen mož, ki je zavzemal v Ameriki visoko pozicijo, je pisal nekoč Mark Twainu, ni pa dobil od njega na svoja pisma nobenega odgovora. Potem, ko je čakal že dalj časa, se je tako razsrdil, da je poslal humoristu polo papirja in znamko kot nežen migljaj. Nato je odgovoril Mark Twain nemudoma na dopisnici: »Papir in znamko prejel. Prosim še za kuverto.«

Na njegovem zadnjem potovanju v Evropo je bil sprejet Mark Twain v gradu Windsor tudi od angleške kraljevske dvojice. Pri tej priliki je povedal, da je prihranil ali pravzaprav zaslužil, tistega dne, ko je bil gost ameriškega poslanika, 500 dolarjev s tem, da je preprečil njegov gostitelj, da bi bil držal govor. »Zakaj,« je dejal, »če bi bil držal ta govor, bi ga bili takoj ponatisnili vsi ameriški listi, in ne bi mi bilo mogoče uporabiti dotičnih misli za članek v listu »North American Review«, ki mi plača za stran 500 dolarjev. Torej vidite, Veličanstvo: pregovor »molk je zlato«, ima prav.«

Izdajatelj: dr. Josip Hacin.

Odgovorni urednik: Zveznikar Aleksander.

Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

ask London:

(76)

Burni doživljaji.

Roman z južnega morja.

Pozabil je vse prejšnje ogorčenje in v spominu mu je ostala samo še njena miloba in mikavnost; sedaj so mu najbolj ugajale one njene lastnosti, ki so ga bile poprej najbolj odbijale — njena deška narava, njeno kopnenje po pustolovščinah, njeno razkošno veselje, kadar je plavala in se potapljala za somi, njena želja, da bi smela najemati črnce, njena ljubezen do morja in ladij, njena ostra povelja, kadar je vodila ribiški čoln in z vžgalno vrvice v eni in dinamično patrono v drugi roki v družbi svoje slikovite posadke odhajala na ribolov k Balesuni. Preje se je bil ustrašil vsake nedolžne besede, s katero je prezirljivo obsodila ukoreninjenenave, glasila ga je bilo njeno veselje do pričkanja, njena strastna ljubezen do svobode in silna neupogljiva želja po neodvisnosti. Sedaj pa je vse to ljubil in ni je maral več krotiti in utesnjevati, dasi se mu je neprestano usiljevalo vprašanje, kako jo bo pridobil, ako je ne bo utesnjeval.

Bili so časi, ko se mu je zavrtelo v glavi

ob misli na ljubezen, ko je ustavljal konja ter si z zaprtimi očmi slikal njeno pojavo, kakor jo je bil videl prvi dan v ribiškem čolnu, ko je z blazno naglico prihrumela na breg in potem, stopajoč srdito čez verando, pripomnila, da je to pač lepa gostoljubnost, če pustiš tujca, da se utopi ali da priplove do tvojega dvorca. In ko je zopet odprl oči in pogledal konja, je pomislil kakor že tisočkrat popreje, kako bi pač zadržal to plaho in divjo ptičko, da mu ne bi ušla in odletela iz roke.

Sheldonu je bilo znano, da se je jel Tudor zanimati za Joano. Gost je polagoma okrevljal ter živel takorekto neprestano na verandi, dasi to ni bilo baš pametno. Kljub temu, da je bil še zelo slab in so mu še klecale noge, je vendar parkrat prošil za dovoljenje, da sme skupno z njima obedovati. Prvo znamenje, ki je Sheltona opozorilo na naraščajoče zanimanje tega moža za Joano, je bila okoliščina, da se je Tudor pomiril in ni več dražil Sheltona s svojimi običajnimi šalami in opazkami. To prekinjenje besednih sporov je bilo podobno prelomu diplomatskih stikov med dvema državama ob pričetku vojke. To pa je vzbudilo Sheltonovo sumnjo in ni mu bilo treba dolgo iskati, da je spoznal njeno opravičenost. Tudor je kazal veli-

ko veselje nad njeno prisotnostjo in se je mnogo trudil, da bi jo zabaval ter priklenil na svojo slavno, na pustolovščinah bogato osebnost. Cesto je Sheldon zalotil parket na verandi, ko je zjutraj prihajal s plantaže ali prišel iz skladišča, kjer je nadzoroval sušenje kobre. Joana je vsa razburjena in razigrana poslušala Tudorja, ki se je poglabljal v pripovedovanje svojih pustolovščin križem sveta.

Sheldon je tudi opazil, kako jo je Tudor gledal in ji sledil z očmi; v teh njegovih pogledih je prežalo poželjenje in na njegovem obrazu se je zrcalilo kopnenje po njej. Sheldon bi bil rad dognal, če je tudi njegovo obličje na podoben način in nehoti izdajalo njegove občutke. Dvoje pa je spoznal jasno: prvič, da Tudor ni pravi mož za Joano in da je ne bi mogel trajno osrečiti; drugič, da je Joana mnogo prepametna, da bi se zaljubila v tako površnega človeka in končno, da bo Tudor pri svoji snovitvi bržčas zagrešil kakšno nerodnost. Hkrati pa se je Sheldon z ono pristno plašljivostjo zaljubljenecv ustrašil možnosti, da se Tudor vendarle ne bi spodtaknil in da bi se mu posrečilo pridobiti si dekle s slučajnimi, uspešnimi in lažnimi vimi izjavami. Toda nekaj ga je tolažilo pri tej misli. Tudor ne pozna natančno njene

narave in ne ve, kako živo plamti v njej divja ljubezen do neodvisnosti. In baš nad tem se bo spodtaknil — ko jo bo hotel ujeti in osvojiti. Vendarle si kljub svojemu prepričanju Sheldon ni tajil, kako neizmerno ga zanima, če se bo njegova teorija o Joani obnesla in če ni morda vendarle Tudor ubral prave poti.

Položaj je bil skrajno napet in razburljiv. Sheldon je igral težavno vlogo: moral je čakati in opazovati, dočim je njegov tekmeec napenjal vse svoje moči, da bi se polastil kljubujoče žrtve. Pozneje pa je tudi Sheldon težko obvladal svoje obnašanje. Ko sta bila prekinila diplomatske stike, je Sheldon začutil, da je jelo na zunaj komaj vidno in komaj zaznatno naraščati Tudorjevo sovraštvo zoper njega; in takoj je z ljubosumnno zenico ljubimca povečal to čuvstvo. Oni drugi mož je bil vsiljenec. Ni spadal na Berande in zato bi moral sedaj, ko je bil zopet močan in zdrav, odriniti. Toda namesto tega se je kljub prihodu osebnega parnika, ki je plul v Sidney, široko razkošaril na Berande, hodil plavat, streljal v družbi Joane z dinamičtom ribe, lovil z njo cele ure golobe, nastavljal pasti krokodilom ter streljal s puško in revolverjem v tarčo.

(Dalje prihodnjič.)

MALI OGLASI

Cena oglasa do 28 besed Din 3.—, vsaka nadaljnja beseda 56 para.

Suhe mavrohe

ali smrčke

kupujemo. Kupci smo tudi za suhe gobe jurčke. Sever & Ko. Ljubljana.

Abadie

cigaretni papir zopet stalno na zalogi. A. Lampret, Krekov trg 10.

Na dobro

in ceno domačo hrano se sprejme več oseb. Naslov pove uprava.

Trgovci zaslužijo

dobro pri patentiranih javorjevih pralnikih 28 X 81 cm kot alonokoštemi, trpežnejši od pločevinastih, 50 komadov 400 Din povzeto. Vrečko, Polzela.

MODNI SALON

MINKA HORVAT, Ljubljana

STARI TRG ŠTEV. 21

ima vedno v zalogi najnovejše damske in dekleške slavnike in klobuke. — Žalni klobuki vedno v zalogi Popravila se sprejemajo.

Službo išče

akademično naobrazen 25 leten gospod v industriji, trgovini ali drugem podjetju. — Ponudbe na upravo lista pod »Delo«.

Matematiko

poučuje profesor. Honorar smeren. Ponudbe na upravo lista pod »Matematika«.

Ravnokar došle dalize in gladijole!

Gladijole v osmih barvah, veliko ovetne, dalize 30 različnih vrst — ima v zalogi Ivan Simenc, trgovski vrtnar, Ljubljana, Gradišče 12.

Veliko

suho skladišče za državnim kolodvorom, je takoj za oddati. Oglasiti se je Konopjota, Gospodarska cesta št. 2.

Damski in dekleški slavniki

po znižanih cenah ravnokar došli!

Oblike damske od Din 70.— do Din 150.—, otroške od Din 50.— do Din 70.— nakitni od Din 100.— naprej — dokler traja zaloga.

Oglejte si cene v izlozbi

MINKA HORVAT, Ljubljana,

Stari trg št. 21

Kupi se

pohištvo za pisarno (večjo amerik. omaro, stole, event. celo garnituro, preproge itd. — Podrobne ponudbe na upravo lista pod šifro »I. B.«

Kupi

se že rabljena turistovska oprema. Ponudbe na upravništvo lista pod »Dijake«.

Proda se

stara, dobro ohranjena omara in umivalnik. — Poizve se Wolfova ulica 1/II.

Vrtnice

visokodebelne, priznane lepih vrst, kakor tudi vrtnice-plezalke in vrtnice-žaluzke nudi cenj. občinstvu Anton Ferant, trgovski vrtnar, Ljubljana, Ambrožev trg št. 3. Naročila se sprejemajo tudi v cvetličnem paviljonu pri frančiškanskem mostu.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) Ob vodi Na malo!

Priporočila potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukanec, toaletno blago. Telefon 915

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24

Telefon št. 560

se priporočila za vsa v to stroko spadajoča dela.

PLATNE NE ČEVLJE ZA DAME

dobite pri tvrdki

M. TREBAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 6

po sledečih cenah:

Beli platneni na 1 špango z leseno peto Din 120.—
Beli platneni na 2 špange z leseno peto Din 120.—
Beli platneni na trake z leseno peto Din 120.—
Sivi platneni na 1 špango z leseno peto Din 120.—
Sivi platneni na 1 špango in usnjeno peto Din 120.—
Sivi platneni na trake in usnjeno peto Din 120.—

Pošilja se tudi po poštnem povzetju.

Oglašajte v „Narodnem Dnevniku“.